

N:o 10.

Af Herr J. Sääf: Angående underdånig skrifvelse om utfärdande af en författning, hvarigenom bestämmes hvad den, som önskar att genom märke eller stämpel särskilja sin egen tillverkning från andras, har att iakttaga, för att ifrågasvarande märke må lagligen gälla för hans eget.

I nu gällande strafflag kap. 22 § 16 läses: "Sätter man olofligen å tillverkning, som till salu hålles, annans märke än rätte tillverkarens, straffes med böter eller fängelse, efter ty i § 13 stadgas. — Är för brott, som sagdt är, tillverkningens förlust för visst fall särskildt stadgad, gälle ock det till efterrättelse".

Afsigten att på laglig väg skydda hvarje producent som, genom anbringande af eget märke å den tillverkning, han inför i marknaden, söker tillvinna sig allt det förtroende hos allmänheten, som ett redbart och fullgodt fabrikat kan förtjena, ligger här för öppen dag; och likväl förblifver detta stadgande i allmänhet utan någon praktisk betydelse, så länge en af lagen anvisad utväg saknas, hvarigenom tillverkaren kan tillegna sig ett eget märke, och derefter bevisa, att det märke han valt och påsatt sin tillverkning, lagligen är hans eget och ingen annans; — ty först då en sådan laglig utväg finnes, torde den, som i egennyttig afsigt begagnar en annans välkända stämpel eller märke, kunna med någon utsigt till framgång ställas till ansvar för den skada rätte egaren till det efterapade märket måste lida af detta missbruk.

Det torde icke behöfva visas, af hvilken stor vigt det är för afsättningen af industriella alster, att en fabriksstämpel eller ett varumärke, som tillvunnit eller söker tillvinna sig allmänt förtroende, skyddas på sätt ofvan eiterade lagstadgande afser.

Också har i de allra flesta industriella och yrkesidkande länder, efter upphäfvande af de strängare bestämmelser för stämpling af fabriks- och handtverksvaror, som vid århundradets början voro allmänna, skydd för fabriks- och varumärken utgjort ett anspråk hos industriens målsmän, grundadt på ett trängande behof.

Framställningar i detta ämne och derom utgifna arbeten och skrifter under de senaste femtio åren hafva ock haft till följd, att för närvarande särskilda lagar till skydd för figurliga varubeteckningar eller märken, och mot deras efterapning finnas i England, Frankrike, Belgien, Österrike, Italien, Nordamerikanska staterna och Tyskland. För det senare gäller Rikslagen af den 30 November 1874, som för hela Tyska riket tillämpas sedan den 1 Maj 1875; de öfriga staternas äro af något äldre datum.

Dels genom nu omnämnda lagar, dels genom internationela handels-traktater och särskilda konventioner är för närvarande skyddet för handels- och fabriksmärken i största utsträckning upphöjdt till en allmän internationel rätt i förutnämnda stater, "och med rätta", heter det i ett härom utgifvet arbete "förväntar man, att de ännu befintliga få undantagen inom en icke alltför aflägsen framtid skola upphöra". Ett sådant undantag utgör ännu Sverige, ty oaktadt det citerade stället i strafflagen, finnes ingen författning, som stadgar, huru, vare sig in- eller utlänning, skall förvärfva rätt att med andras uteslutande begagna något visst och bestämdt märke såsom sitt eget, och någon tillämpning af den citerade paragrafen kan således svårigen ega rum; hvarföre ock den med Tyska riket i Juni 1872 afslutade konventionen om ömsesidigt skydd för varumärken är af ringa eller ingen betydelse, så länge inom vårt eget land ifrågavarande skydd i allmänhet saknas.

Endast i afseende på jerneffektens stämpling, äfvensom beträffande kontroll- och tillverkningsstämpel å arbeten af vissa metaller, gäller fortfarande hvad derom särskildt föreskrifvet är, enligt Kongl kungörelsen "angående upphörande af stadgandet om vissa inhemska fabriksstillverknings och handtverksvarors förseende med tillverkningsstämpel m. m." daterad den 13 Juni 1862.

Visserligen säger sistnämnda Kongl. kungörelse, sedan den upphäft de äldre författningarne om varors märken eller stämpling: "ankommande det följaktligen på fabriks- och handtverksidkare sjelfve att, om de så för godt finna, å sina arbeten anbringa egna stämplor eller märken, och dessa stämplars eller märkens utseende och beskaffenhet offentligen tillkännagifva."

Men denna anvisning, äfven sammanställd med den citerade paragrafen i strafflagen, motsvarar icke, eller åtminstone på ett högst ofullständigt sätt, de förutnämnda lagarne i andra länder. Enligt dessa lagar bör i allmänhet iakttagas, att en afbildning utaf det valda märket deponeras och inregistreras hos den myndighet, hvarje lag bestämmer, antingen hos handelsdomstol eller handelskammare, såsom i Tyskland, Frankrike, Österrike och Belgien eller i patentembetet, såsom i England och Amerika, der ett märkregister föres.

Som af dessa lagar synes, ega de en internationel natur, i det att

äfvén utländingar, genom iakttagande af lagens föreskrifter, vinna lagligt skydd för deras figurliga varumärken, derest i den stat, der de bo, eller i deras hemland en motsvarande lag finnes; se t. ex. § 20 i den tyska lagen. Som det på svenska industriens ståndpunkt är af lika vikt, att inom landet fullständigare ordna ifrågavarande förhållande på ett bestämdt och laggilt sätt, som att derigenom på samma gång i utlandet bereda skydd åt dem, hvilka det önska, för sina tillverkningar mot efterapade stämplor eller märken, hvarom nu tid efter annan klagan höres, angående så väl jern- som trävaror, tändstickor etc., så torde behovet ock erkännas af en författning, som ansluter sig till hvad i detta afseende redan finnes i öfriga industriella länder, och hvarigenom skulle stadgas, dels om den myndighet, hos hvilken anmälan och inregistrering af ifrågavarande märken skulle ske, dels om ett allmänt tillkännagifvande deraf, samt om det ansvar, som skulle följa å brott mot författningen. Såsom motsvarighet till hvad i andra länder finnes stadgad, angående utländings rätt i detta afseende, skulle för utländske märkens anmälan och inregistrering väl lämpligast ett centralt embetsverk, t. ex. Kommerskollegium, tills vidare kunna bestämmas.

Till följd af det ofvan sagda, tager jag mig friheten föreslå,

att Riksdagen måtte besluta, att i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om utfärdandet af en författning, hvarigenom bestämmes hvad den som önskar att genom en figurlig beteckning, märke eller stämpel, vare sig å sjelfva varan eller dess omslag särskilja sin egen tillverkning från andres, har att iakttaga för att det af honom valda märket må lagligen gälla för hans eget; samt att, i ändamål att äfvén i utlandet bereda skydd åt svenska varumärken, denna författning måtte, rörande utländings rätt, innehålla sådana bestämmelser, som komma att motsvara § 20 i tyska lagen af den 30 November 1874, och hvarigenom de mellan Sverige och Norge samt Tyska riket i Juni 1872 utvexlade "deklarationer" angående ömsesidigt skydd för varumärken, stämplor m. m., skulle vinna en mera omfattande och bestämd tillämpning. (Se Svensk författningssamling N:o 35 för 1872.)

Stockholm den 23 Januari 1877.

Jöran Sääf.